

Ford. Radó Antal. A M. Kir. Opera bemut. 1896 március 7. Kuhreigen c. dalművé-t a budapesti Népopera mutatta be Forradalmi szerelem c. a. 1912 március 16-án. (Szövegét írta Batka Richard. Ford. Mérei Adolf.)

Kiepora Jan, lengyel származású operanékes, sz. 1902-ben, Varsóban. Itt lett jószág és tüneményes tenorjával itt lépett fel először a nyilvánosság előtt, ahová egy Kahn nevű párizsi szinigazgató vitte. Nálunk a M. Kir. Operaházban 1926 november 28-án lépett fel először „Faust” címszerepében. Széles terjedelmű minden regiszterében egyenletesen fényes, erőteljes tenor hajlókonyan, puhán követíti a frázisokat és a magasságban is a legnagyobb könnyedséggel szárnyal. 1928 jan. 12-én a „Tosca” Cavaradossi-jában ismételt vendégszerepelt nálunk.

„Kiesett a világ feneke!” Szállóige Tóth Ede „Falu rossza” c. népszínművéből. (Göndör Sándor mondja elkeseredésében.)

Kiesik a szerepéből kifejezést arra értik színészkörökben, hogy a színész, aki valamely nehezebb szerepet játszik, egy bizonyos passzusnál a rendes mederből kisiklik és ezáltal egészen elütő tónusban játssza tovább a szerepét, továbbá, ha pld. tájszólással kell beszélni a színésznek és ha egy bizonyos pontnál megfelelkezik a felvett akcentusról, akkor úgy mondják, hogy kiesett a szerepéből.

Kifejlett. A színmű cselekményének megoldása, midőn a helyzet tisztázódik, vagyis a bonyodalom megoldódik.

Kifejezőképesség, a színésznek az a képessége, mellyel a legkülönbözőbb érzéseket, indulatokat élethűen tudja kifejezni. A kifejező-képesség a tehetséget eljuttatja az egyéni művészetnek legmagasabb fokára, a stilizálás tökéletességére. Ha a tehetség saját magát megfigyelve és utóbb megismerve tudja, hogy a kifejezőképességnek milyen és mennyi ereje rejlik benne, akkor a tehetség eljut a tökéletes kifejezőképesség birtokáig, mert ekkor már módjában van saját magát értékelni és megismerni kifejezőképességének határtalan változatait.

Kiforrott színész. Arra a színészre al kalmazott kifejezés, aki teljesen érti a mű-

vészettel járó követelményeket, ura a színpadnak, ismerője a közönség várakozásának, mindig tud érdekeset és változatosat produkálni, mindig nivón marad és a kisiklást fölénytel tudja kikerülni. Mindenben precíz, fölényes, biztos.

Kihívás. Már a legrégebbi időkben ismert volt a színházi világban a színészeket játék végén (felvonás után) a lámpák elé szólítani. (Lásd: Előtapsolás, Fóra!, Lámpák elé hívni, Tapo címszavakat.) Midőn Bulyovszkyné Szilágyi Lilla 1855 április végén Kolozsvárott vendégszerepelt, az „Orleansi szűz” előadásán 33-szor hívták ki. — Ristori Adélt a Nemzeti Színházban 1856 decemberben hatszori fellépésekor 130-szor szólították a lámpák elé. Jókainét 1858 febr. havában Debrecenben az „Antonius és Cleopatra” előadásán 28-szor hívták ki. Sokáig divatban volt, hogy jelenések után is megjelentek a színészek a hívó tapsra. Ezt a visszas helyzetet egy 1868 április havi Nemzeti Színházi rendelet megtiltotta, — miről így emlékezik meg a Fővárosi Lapok. (1868 április 16.) „A színházi kihívások mégsem lesznek száműzve a nemzeti színpadról. Csak játék közben nem engednek megjelenni senkit, de felvonások után ezután is kijöhetnek és bókot csinálhatnak a szereplők.” 1870 május havában a budai városkapitány elrendelte, hogy a szereplők csak egyszer jelenhetnek meg a tapsokra, miután a demonstrációk miatt rendszeren sokáig tart az előadás. 1880 április havában Lucca Paulinát „Carmen” előadásán 23-szor hívták ki. Jászai Marinkát Temesvárott 1889 január havában Medea előadásán 26-szor kellett megjelenni a függöny előtt; Pozsonyban (1893 április 27-én) „Cleopatra” előadásán 30-szor hívták ki. 1890 március havában Csillag Terézt Székesfehérvárott 44-szer hívták ki. 1894 augusztus havától a Nemzeti Színházban újítást hoztak be. A felvonások végével ugyanis a színészek részére — kik eddig a függöny nyílásán vonultak el — ezentul az előfüggönyt egészen fölhúzták és így köszönték meg a közönség tapsait. Később — az ugynevezett „taps-függöny” leeresztésével ismét csak egy keskeny térségen — a lámpák előtt — jelentek meg a tapsra. Blaha Lujzát 1890 április 30-án Debrecenben a „Királyfogás”-ban 37-szer, 1896 január havában Temesvárott 50-szer